

LIETUVIŲ VALSTYBINĖS KALBOS ĮSKAITOS PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvių valstybinės kalbos sakininės komunikacijos įskaita organizuojama visiems nelietuvių mokomosios kalbos mokyklų abiturientams nepriklausomai nuo lygio ar kurso, kuriuo jie mokėsi lietuvių valstybinės kalbos per mokslo metus.

II. ĮSKAITOS REIKALAVIMAI

2. Įskaita tikrinami moksleivių gebėjimai kalbėti monologu ir dialogu: pasakoti, reikšti savo nuomonę, argumentuoti, apibūdinti, lyginti reiškinius, kelti hipotezes ir pan., kalbėtis su pašnekovu (mokytoju). Pokalbis, kurio tikslas parodyti deramą moksleivių komunikacinę kompetenciją, vyksta viena iš lentelėje pateiktų temų.

Temos	Potemiai
1. Asmeninis gyvenimas	Šeima. Giminaičiai. Šeima šiuolaikinėje visuomenėje.
2. Žmonių santykiai	Draugystė ir meilė. Pagarba. Moteris ir vyras. Tėvai ir vaikai. Žmogus tarp žmonių.
3. Gyvenamoji aplinka	Namai. Gimtasis miestas arba kaimas. Kiemas.
4. Kasdienybė	Buitis. Darbai namuose. Džiaugsmas ir rūpesčiai mokykloje. Paslaugos.
5. Ateities planai	Būsimoji profesija. Svajonės. Norai. Galimybės. Fantazija ir realybė.
6. Švietimas	Švietimo sistema. Mokytojas ir mokinys. Ateities mokykla. Mokomieji dalykai. Veikla po pamokų.
7. Laisvalaikis, pomėgiai	Mėgstami dalykai. Laisvalaikio leidimo formos.
8. Literatūra	Knygos žmogaus gyvenime. Knygos ir dorovė. Bibliotekos. Knygynai.
9. Menas ir šiuolaikinė visuomenė	Koncertai. Teatras. Muzika. Kinas. Dailė.
10. Publicistika	Televizija, jos vaidmuo šiuolaikinio žmogaus gyvenime. Žiniasklaidos priemonės. Žurnalistas ir pilietinė atsakomybė.
11. Tradicijos, šventės	Kalendorinės ir šeimos šventės. Šeimos tradicijos. Papročiai. Švenčių organizavimas.
12. Pilietis ir visuomenė	Piliečio teisės ir pareigos. Tautos kaip piliečių bendruomenės kūrimosi rūpesčiai. Lietuvos įstatymai.
13. Sveikata, higiena	Kūno ir sielos sveikata. Gyvenimo būdas. Žalingi įpročiai. Visuomeninės organizacijos, propaguojančios sveiką gyvenimo būdą.
14. Gamta, ekologija	Kraštovaizdis. Žmogus ir gamta. Ekologinės problemos ir jų sprendimo būdai.
15. Lietuva	Gimtasis kraštas. Kuo Lietuva galėtų būti įdomi pasauliui? Lietuvos gyventojai. Kelionės po Lietuvą.

3. Įskaitos metu, išsitraukęs bilieta, moksleivis 20 min. ruošiasi atsakinėti, t.y. skaito užduotyje pateiktą probleminį straipsnį (apie 400-450 žodžių tekstą) viena iš nurodytų temų ir pagal duotą planą pasirengia trumpai jį referuoti, pareikšti savo nuomonę, ją argumentuoti. Atsakinėdamas moksleivis maždaug 5 min. turėtų kalbėti apie perskaitytą tekstą, jame keliamas problemas, pasakyti savo nuomonę, argumentus. Kitos 5 min. skiriamos atsakyti į egzaminuotojo pateiktus klausimus (jie bus egzaminuotojo sąsiuvinyje).

III. ĮSKAITOS UŽDUOTYS

4. Lietuvių valstybinės kalbos įskaita mokykloje gali būti vykdoma vieną dieną arba dvi dienas, atsižvelgiant į moksleivių skaičių ir galimybę sudaryti vertinimo komisiją. Kiekvienai dienai parengiamas atskiras užduočių kompleksas. Mokyklai, kurioje vykdoma lietuvių valstybinės kalbos įskaita, užduotys (tekstai ir egzaminuotojo klausimai) pateikiamos nepaisant įskaitą laikysiančių moksleivių skaičiaus, t. y. vienai vertinimo grupei. Jeigu įskaitai vertinti mokykloje yra sudaryta daugiau kaip viena vertinimo grupė, vertinimo komisijos pirmininkas, atsižvelgdamas į vertinimo grupės narių skaičių ir įskaitos vykdymo instrukciją (žr. „Lietuvių valstybinės kalbos įskaitos vykdymo instrukcija“), turi paruošti (kopijuoti) reikiamą užduočių skaičių.

IV. ĮSKAITOS VERTINIMAS

5. Moksleivio kalbėjimas įskaitos metu vertinamas pagal tokius kriterijus:

5.1. Užduoties supratimas ir atlikimas: ar užduotis suprasta ir atlikta tiksliai, savarankiškai, t.y. be papildomų paaiškinimų.

5.2. Kuriamo teksto sklandumas, rišlumas, ilgumas.

5.3. Gramatikos ir žodyno taisyklingumas, tinkamumas (užduoties situacijai), reikiamo stiliaus, registro (formalaus ar neformalaus) vartoseną.

5.4. Tarties (garsų, žodžių), intonacijos ir kirčiavimo atitikimas bendrinės lietuvių kalbos tarties normoms.

6. Kalbėjimo vertinimo kriterijai ir normos pateikiami vertinimo lentelėje (Priedas). Vadovaudamasis šia lentele, vertintojas moksleivio atsakinėjimą įvertina taškais. Galutinis įskaitos įvertinimas – pažymys nustatomas pagal pateiktą taškų ir pažymių atitikmenų lentelę.

Taškų ir pažymių atitikmenų lentelė

Taškai	Pažymys
14	10
13-12	9
11-10	8
9-8	7
7-6	6
5	5
4	4
3-0	Neišlaikyta

LIETUVIŲ VALSTYBINĖS KALBOS ĮSKAITOS VERTINIMO LENTELĖ

Kriterijus	Taškai	Aprašymas
Užduoties supratimas ir atlikimas	3	Užduotis suprasta ir atlikta tiksliai, savarankiškai, t.y. be papildomų paaiškinimų ar priminimų.
	2	Užduotis suprasta ir atlikta tiksliai, bet nevisiškai savarankiškai, t.y. galėjo prireikti kelių papildomų paaiškinimų ar priminimų.
	1	Užduotis atlikta pakankamai tiksliai, nors gali būti suprasta ir sunkiai, prireikė nemažai papildomų paaiškinimų ar priminimų.
	0	Užduotis be paaiškinimų visai nesuprasta, atlikta nepakankamai tiksliai.
Kalbėjimo sklandumas, rišlumas, platumas	3	Kalbama sklandžiai, rišliai, plačiai (ne trumpai);
	2	Kalbama gana sklandžiai, rišliai, plačiai (ne trumpai). Galimos kelios sakinių siejimo klaidos ir nemotyvuotos pauzės.
	1	Kalbama pakankamai sklandžiai, rišliai, bet kartais per trumpai. Trūkumai netrukdo suprasti prasmės. Pasitaiko daugiau sakinių siejimo klaidų ir nemotyvuotų pauzių.
	0	Kalbama per trumpai, nepakankamai sklandžiai ir rišliai, beveik nesugebama susieti sakinių, vartojama nemotyvuotų įterpinių. Yra daug sakinių siejimo klaidų, dažnos nepagrįstos pauzės.
Gramatikos ir žodyno taisyklingumas, tinkamumas	4	Gramatika ir žodynas yra vartojami taisyklingai, tinkamai. Kalbant vartojamos ir sudėtingesnės gramatikos struktūros (pvz., šalutiniai sakiniai ir pan.). Žodynas turtingas. Pasitaiko viena kita gramatikos ir žodyno klaida.
	3	Gramatika ir žodynas yra vartojami gana taisyklingai, tinkamai. Kalbant vartojamos ir sudėtingesnės gramatikos struktūros. Žodynas gana turtingas. Daroma keletas gramatikos ir žodyno klaidų.
	2	Gramatika ir žodynas yra vartojami palyginti taisyklingai, tinkamai. Dažniau vartojami vientisiniai sakiniai, vartojant sudėtingesnes struktūras neretai klystama. Žodynas palyginti turtingas. Daroma nemažai gramatikos ir žodyno klaidų.
	1	Gramatika ir žodynas yra vartojami pakankamai taisyklingai, bet ne visada tinkamai. Dažniau vartojami vientisiniai sakiniai. Žodynas skurdokas. Yra daug gramatikos ir žodyno klaidų.
	0	Gramatika ir žodynas dažniausiai vartojami netinkamai. Žodynas labai skurdus. Daroma labai daug gramatikos ir žodyno klaidų.
Tarties ir kirčiavimo taisyklingumas	4	Tartis ir kirčiavimas iš esmės atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.
	3	Daroma keletas tarties arba kirčiavimo klaidų.
	2	Daroma daugiau tarties arba kirčiavimo klaidų.
	1	Daroma daug tarties arba kirčiavimo klaidų.
	0	Daroma labai daug tarties arba kirčiavimo klaidų.

Taškų suma	14
-------------------	-----------

Pastaba. Kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų mokyklų moksleiviams įskaita vertinama be tarties ir kirčiavimo (žr. lentelę). Maksimalus galimų taškų skaičius – 10. Įskaitos pažymys rašomas moksleivio gautus taškus padauginus iš koeficiento 1,4.